

Leernetwerk Leren van Praktijkervaringen in de Jeugdhulp

Impressie bijeenkomst d.d. 8 november 2021

Deelnemers vanuit wijk- en gebiedsteams, zorgaanbieders en ervaringsdeskundigen bogen zich over het thema:

Alliantie en Samen beslissen met jeugdige en ouders over passende hulp

Tijdens het leernetwerk werd gesproken over de volgende vragen:

Hoe zorg jij dat jongere/ouder(s) zich gehoord voelen?

- Door betrouwbaar en beschikbaar te zijn en te zorgen voor continuïteit in de hulpverlening;
- Door de tijd te nemen voor het maken van echt contact;
- Door te kiezen voor andere vormen van contact als een gesprek aan tafel lastig is;
- Door te luisteren en in het contact met jongeren en ouders door te vragen naar wat zij belangrijk vinden;
- Door een goede vraagverheldering en verklarende analyse te maken van wat er speelt in het gezin;
- Door geduld te hebben met jongere/ouders;
- Door geen oordeel en oprechte belangstelling te hebben;
- Door een vertrouwensrelatie op te bouwen;
- Door geen gebruik te maken van labels en hokjes;
- Door aan te sluiten bij jongere/ouders als (mede)mens (gelijkwaardigheid);
- Door erkenning te geven voor wat jongere/ouders ervaren en voor hoe zwaar het kan zijn met alles wat op het bordje van ouders ligt;
- Door gezamenlijk inzichtelijk te maken wat de vraag is vanuit ouders/jongeren, welke hulp al ingezet is en wat goed heeft gewerkt en wat niet;
- Door eigen aannames te toetsen bij jongere/ouders;
- Door eerlijk en open te zijn over mogelijkheden en onmogelijkheden en mogelijke tegenstrijdige belangen tussen ouders en kinderen en bijvoorbeeld ouders en school bespreekbaar te maken;
- Door te denken in mogelijkheden;
- Door gesprek visueel weer te geven (bijvoorbeeld op flap), zodat jongere/ouders zien wat je opschrijft en daarop kunnen reageren en op die manier invloed/regie hebben op hun eigen verhaal;
- Door aan te geven, dat, als ouder/jongere hulpverlener niet (goed) begrijpt, dat komt doordat hulpverlener het niet goed heeft uitgelegd (schaamte doorbreken);
- Door steeds opnieuw te reflecteren, wat doe ik waardoor ouder/jongere mij als hulpverlener niet kan ontvangen of accepteren;
- Door zo helder en duidelijk mogelijk en voorspelbaar te zijn voor ouders binnen gedwongen hulpverlening;
- Door te werken met een (electronisch) cliënt (volg) systeem/dossier, waarin ouders/jongeren zelf doelen formuleren en hoe zij hieraan willen werken en wie zij willen inzetten als hulpbronnen;
- Door gebruik te maken van eigen netwerk van jongeren/ouders, mogelijke steungroepen en het voorliggend veld en jezelf als hulpverlener zo overbodig mogelijk te maken;
- Door te werken met de krachtenwijzer, waarin zowel krachten als zorgen op verschillende levensgebieden aan de orde komen, of met systemen zoals "dit vind ik ervan", een vragenlijst die, zowel met ouders als met kinderen/jongeren en zowel verbaal als met afbeeldingen, kan worden afgenomen;
- Door te werken met een afsprakenkaart waarin jongeren hun doelen kunnen opschrijven en ook hoe ze dit gaan doen;
- Door te inventariseren wat er nodig is door middel van een zorgvuldige diagnostische intake (vaak al bij screening) en wat hierbij past;
- Door soms even van het doel af te wijken, door echt even contact te maken, aan te sluiten bij de interesses van kind/ouder, een rondje te lopen of een spelletje te doen.

Belangrijk signaal

Meer tijd aan het begin van het traject voor het opbouwen van een goede samenwerkingsrelatie en vertrouwensband met gezin en een goede vraagverheldering en verklarende analyse, levert vervolgens meer passende hulp en daardoor vaak kortere trajecten op.

Wat lukt nog niet goed (genoeg)?

- Kinderen en jongeren worden te vaak doorgeschoven als het moeilijk wordt;
- Jongeren hebben geen vertrouwen dat hulpverlener lang genoeg blijft om naast jongere te staan;
- Samenwerking en overdracht als hulpverlener zelf niet de hulp kan bieden die nodig is;
- Gebrek aan lange termijn perspectief op hulp;
- Taalgebruik dat niet aansluit bij jongere en gezin;
- Vasthouden aan je professionele rol en je niet laten meeslepen door één van de partijen;
- Regie bij ouders laten over hun eigen proces en niet overnemen van ouders;
- Te vaak 'maar' gebruiken in gesprekken, waardoor wat daarvoor is gezegd weer van tafel wordt geveegd;
- Inzetten eigen netwerk van jongere/ouders. Ouders schamen zich vaak om gebruik te maken van hun eigen netwerk, Dit vraagt van hen om zich ontzettend kwetsbaar op te stellen en daarmee hun probleem openbaar maken. Er is ook niet altijd een steunend netwerk beschikbaar;
- Weinig tijd beschikbaar binnen de toegekende beschikking;
- Samenwerking met jongeren, die hulp krijgen opgelegd door school en/of gemeente. Dit levert regelmatig weerstand op bij jongeren;
- Jongeren/kinderen met een licht tot matige verstandelijke beperking en in veel gevallen geldt dit ook voor de ouders, waardoor het contact met ouders soms lastig kan zijn;
- Weerstand bij ouders als er sprake is van gedwongen hulp, veel onmacht bij ouders, maar ook bij hulpverleners;
- Weerstand bij gedwongen uithuisplaatsingen, waardoor communicatie en samenwerking met ouders moeizaam verloopt;
- Voldoende aandacht voor mogelijk verschillende belangen van ouders en kinderen. Er wordt nog regelmatig gepraat óver kinderen, waar de kinderen zelf bij aanwezig zijn;
- Ouders en jongeren vinden het soms lastig om woorden te geven aan de problemen die ze ervaren, dit vraagt tijd en ruimte van betrokken professionals om goed te luisteren naar de vraag achter de vraag.

Reflectievragen ter bespreking met cliënten:

- In hoeverre heb je het idee dat hulpverleners aandacht hebben voor samen met jou als cliënt beslissen over passende hulp?
- In hoeverre ervaar jij als cliënt voldoende ruimte om jouw ideeën in te brengen en wordt hier ook naar geluisterd?

Reflectievragen ter bespreking met collega's:

- In hoeverre werken jullie binnen jullie organisatie met de richtlijn Samen beslissen?
- Wat lukt goed als je denkt aan samen beslissen met jongere/ouder(s) over passende hulp?
- Wat lukt nog niet goed (genoeg)? Wat vind je moeilijk als het gaat om samen met jongere/ouder(s) beslissen?
- Waar loop je tegenaan bij het toepassen van de richtlijn? Waarin wil jij nog groeien op dit gebied?
- Wat heb je nodig om hiermee aan de slag te gaan?